

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/72/2020
Identifikačné číslo spisu: 4218202634
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4218202634.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: EUPHORIA TRUCK, s.r.o., so sídlom Jazerná 5, 040 12 Košice, IČO: 45 580 332, zast. Advokátska kancelária JUDr. Tomáš Tomčovčík, s.r.o., so sídlom Nerudova 14, 040 01 Košice - mestská časť Juh, proti žalovanému: F. S., nar. XX. N. XXXX., bytom V., zast. Hriadel & Heger, Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Palisady 33, 811 06 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 3 041,14 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 4Cb/24/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 3. marca 2020, č. k. 15Cob/103/2019-208, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 3. marca 2020, č. k. 15Cob/103/2019-208 a rozsudok Okresného súdu Komárno z 24. apríla 2019, č. k. 4Cb/24/2018-151 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Komárno na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 3. marca 2020, č. k. 15Cob/103/2019-208 potvrdil rozsudok Okresného súdu Komárno (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) z 24. apríla 2019, č. k. 4Cb/24/2018-151, ktorým súd prvej inštancie žalobcu o zaplatenie 3 041,14 eur s príslušenstvom zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Odvolací súd v rozsudku uviedol, že žalobca v konaní žiadny dôkaz o objednaní tovaru žalovaným nepredložil, naviac z vyjadrenia samotného žalobcu zo dňa 18. februára 2019 vyplýva, že tento uzatvoril dohodu s p. T. V. a nie so žalovaným. Odvolací súd súhlasil s právnym názorom súdu prvej inštancie i v tvrdení, že samotná faktúra nie je právnym titulom a ani ho nenahrádza, ale ide len o účtovný doklad. Z faktúry č. 2017703 zo dňa 29. decembra 2017 v sume 3 041,14 eur naviac vyplýva, že v tejto faktúre žalobca poskytuje žalovanému 4 % províziu z 900 ks predaných fliaš, čo nekorešponduje náležitostiam žalobcom tvrdenej kúpnej zmluvy. Naviac z výpovede bývalého konateľa žalobcu p. C. A., na pojednávaní zo dňa 3. apríla 2019 vyplýva, že vodu ďalej distribuoval žalovaný Mgr. W. X. a spoločnosti Mercury s.r.o., pričom za tieto distribúcie bola uhradená kúpna cena, ktorá ani nie je predmetom žaloby. V tejto súvislosti preto súdu nebolo zrejmé, z akého dôvodu bola v tomto prípade žalobcovi uhradená kúpna cena, keď podľa jeho vyjadrenia tovar na základe kúpnej zmluvy bol odpredaný žalovanému.

Odvolačí súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalobcu, že súd prvej inštancie si nesprávne vyložil ustanovenie § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka, ktoré sa viaže na to, že spotrebiteľ si neobjednal žiadne plnenie a napriek tomu mu toto bolo dodávateľom poskytnuté, keďže táto podmienka podľa žalobcu v danom prípade nebola naplnená, z dôvodu, že žalovaný si telefonicky tovar objednal, a preto v danej situácii nemohlo ísť o nevyžiadané plnenie zo strany žalobcu. K uvedenému však podľa záveru odvolacieho súdu žalobca v konaní neprodukoval žiadne dôkazy, ergo objednanie tovaru žalovaným vôbec nepreukázal.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dňa 19. júna 2020 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konania, alternatívne, aby napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobe vyhovie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) a zároveň aj z ustanovenia § 421 C. s. p.

3. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. videl dovolateľ v nepreskúmateľnosti a nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s odvolacími dôvodmi žalobcu, obmedzil sa iba na popísanie skutkového a právneho stavu, ktorý bol zistený súdom prvej inštancie. Odvolací súd sa dopustil závažného pochybenia, majúceho vplyv na vecnú správnosť a zákonnosť rozhodnutia vo veci samej, nakoľko za týchto okolností je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, svojvoľné a bez naplnenia zákonného dôvodu.

4. V zmysle ust. § 421 C. s. p. je podľa žalobcu dovolanie prípustné, nakoľko postupom odvolacieho súdu došlo k nesprávne právne posúdeniu veci v zmysle ustanovenia § 432 C. s. p. Domnieva sa, že záver súdov nižších inštancií je nesprávny, nakoľko hodnoverným spôsobom preukázal riadne uzatvorenie kúpnej zmluvy medzi ním a žalovaným, v zmysle ustanovenia § 588 Občianskeho zákonníka, a to telefonicky, kedy sa žalobca a žalovaný dohodli na podstatných náležitostiach zmluvy (predmet kúpy a kúpna cena). Žalobca sa nestotožnil so záverom konajúcich súdov, že prejav vôle byť viazaný zo strany žalovaného, nebol akýmkoľvek návrhom preukázaný, keď podľa jeho názoru je nepochybné, že žalovaný si od neho objednal presne špecifikovaný tovar a súčasne sa spolu dohodli na kúpnej cene, a to ústnou dohodou telefonicky a pri opakovaných osobných stretnutiach v Bratislave. Následne žalobca zabezpečil prepravu objednaného tovaru z Košíc spoločnosťou ADS Transport Slovakia s.r.o. dňa 4. decembra 2017 na miesto dodania Platanová alej 12, Komárno (sídlo spoločnosti SK - Royal Water Distribution s.r.o.), pričom prevzatie tovaru žalovaný potvrdil vlastnoručným podpisom na dodacích listoch, nenamietal ho žiadnym spôsobom, čím žalovaný prejavil vôľu byť kúpnu zmluvou viazaný.

4.1. Dovolať videl nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom i v posúdení vzťahu medzi stranami sporu ako vzťahu dodávateľa a spotrebiteľa a v posúdení poskytnutého plnenia ako nevyžiadaného plnenia v zmysle ustanovenia § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka. Podľa žalobcu si súdy nižšej inštancie predmetné ustanovenia nesprávne vyložili, a to z dôvodu, že základnou koncepciou nevyžiadaného plnenia je skutočnosť, že spotrebiteľ si neobjednal žiadne plnenie a napriek tomu mu toto bolo dodávateľom poskytnuté. Podľa dovolateľa zrejmo ostáva skutočnosť, že tovar, ktorý bol dodaný žalovanému, nie je možné považovať za nevyžiadané plnenie, a teda ani žalovanému nie je možné priznať postavenie spotrebiteľa. Nakoľko sa nejedná o drobný tovar a tento bol zabalený v priehľadnej fólii, žalovaný pri jeho prevzatí musel dobre vedieť, že sa jedná o tovar, ktorý si telefonicky, ako aj na osobných stretnutiach so žalobcom, objednal, čo potvrdil i vlastnoručným podpisom na dodacích listoch.

Rovnako žalovaný v čase objednania tovaru vystupoval a prezentoval sa ako sprostredkovateľ predaja vody, t. j. budúci predajca SK - Royal Water Distribution s.r.o., čoho dôkazom je, podľa žalobcu, následný predaj predmetného tovaru ďalším odberateľom. Vyššie uvedené skutočnosti spolu s faktom, že žalovaný si so žalobcom dohodol miesto dodania tovaru miesto, kde má spoločnosť SK - Royal Water Distribution s.r.o. svoje sídlo a nie miesto svojho trvalého pobytu, nasvedčujú tomu, že žalovaný nevystupoval v postavení spotrebiteľa, ale tovar si objednal za účelom podnikateľskej činnosti, v úmysle ďalej ho sprostredkovať.

5. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

7. Ako opodstatnenú vyhodnotil dovolací súd už námietku žalobcu, že konanie pred odvolacím súdom (ale aj pred súdom prvej inštancie) je poznačené vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov oboch inštancií. Dovolateľ tak dôvodne uplatnil dovolací dôvod podľa § 431 C. s. p., ktorý vymedzil spôsobom predpokladaným znením ustanovenia § 431 ods. 2 C. s. p.

7.1. Vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu už vo svojich skorších rozhodnutiach (napr. 3Obdo/92/2019, 3Obdo/72/2016, 3Obdo/10/2017, 3Obdo/64/2019 a 3Obdo/72/2019) vyslovil, že o naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. ide aj vtedy, keď súd uskutoční výklad právneho predpisu na zistený skutkový stav veci, ktorý je ústavne nesúladný, svojvoľný a bez presvedčivého a racionálneho logického odôvodnenia. Označená vada zmätočnosti je naplnená aj vtedy, keď určité skutočnosti v konaní strana namietala, avšak pri hodnotení skutkových zistení súdom tieto náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, že by napr. dodatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť, či irelevantnosť. S uvedeným sa stotožnil aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení zo dňa 19. novembra 2020, sp. zn. II. ÚS 527/2020-22.

7.2. Uvedenými nedostatkami podľa názoru dovolacieho súdu trpí rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie.

8. Pokiaľ ide o nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdov nižšej inštancie, dovolací súd uvádza nasledovné:

9. Už okresný súd uviedol, že žalobca, zrejme v dôkaznej núdzi, nevedel predložiť jednoznačné dôkazy o tom, že došlo k riadnemu uzatvoreniu kúpnej zmluvy (spolu s jej riadne dohodnutými podstatnými náležitosťami, ktorými sú predmet kúpy a kúpna cena), pričom v rámci dokazovania o výške kúpnej ceny vznikli rozpory v tvrdeniach žalobcu, keď uviedol, že bola dojednaná kúpna cena 0,92 eur za fľašu, pričom z faktúry vyplývalo, že fakturovaná cena bola 0,78 eur (bez DPH) za fľašu. Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za opodstatnenú námietku žalobcu, uvedenú v bode 3. jeho odvolania, s ktorou sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal, a síce, že suma 0,78 eur bez DPH za fľašu predstavuje sumu 0,94 eur s DPH za fľašu a nezrovnalosť v rozdiel 2 centov za fľašu bola pravdepodobne spôsobená väčším časovým odstupom, keď bývalý konateľ žalobcu vypovedal na pojednávaní po takmer dvoch rokoch od tvrdeného uzavretia kúpnej zmluvy. Dovolací súd považuje za nelogické tvrdenie súdov nižšej inštancie, keď uvedený rozdiel v kúpnej cene s a bez DPH nahrádzajú záverom, že kúpna cena ako podstatná náležitosť kúpnej zmluvy nebola dohodnutá vôbec.

10. Rovnako okresný súd uviedol, že žalobca v rámci dokazovania žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázal, že by si bol žalovaný tovar od žalobcu objednal a v zmysle zákonnej dikcie sa teda jednoznačne jedná o nevyžiadané plnenie zo strany žalobcu - ako dodávateľa pre žalovaného - ako spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa s vyššie uvedeným stotožnil. Dovolací súd v kontexte dodaného tovaru uvádza, že takýto záver, v podobe, ako ho prijali súdy nižšej inštancie nemôže obstať, nakoľko už zo samotného charakteru tovaru, ktorými boli tri, čo do veľkosti i hmotnosti objemné palety balenej fľaškovej vody (jedna paleta predstavovala 126 kartónov - 1.512 fliaš a ďalšie dve palety predstavovali 216 kartónov - 2.592 fliaš), jeho balenia v priehľadnej fólii (ergo žalovaný videl, o aký tovar ide) ako i doba trvania samotnej vykládky tovaru naznačuje, že v danom prípade nemožno hovoriť o nevyžiadanom plnení, ktoré žalovaný od prepravcu prebral, čo následne aj svojím podpisom potvrdil na dodacích listoch zo dňa 4. decembra 2017 (č. 1. 9 a 10 spisu).

10.1. Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd poukazuje i na to, že v súvislosti s namietaným nevyžiadaným plnením, ide v praxi najčastejšie o také prípady, kedy dodávateľ zasiela spotrebiteľovi podľa vopred získaného zoznamu a databázy osobným údajov určitý druh väčšinou drobného tovaru a v sprievodnej komunikácii ho nabáda na to, aby si tovar objednal, resp. konkrétne objednal ďalšiu zásielku

toho istého alebo obdobného tovaru, pričom v uvedených prípadoch dodávateľského správania sa dodávateľa spoliehajú na moment prekvapenia a vyzdvihnutie určitej výhodnosti zaslaného tovaru. (ŠTEVČEK, P. - DULAK, A. - BAJÁNKOVÁ, J. - FENČÍK, M. - SEDLAČKO, F. - TOMAŠOVIČ, M. a kol.: Občiansky zákonník I. Bratislava: Vydavateľstvo C. H. BECK, 2019. 633 s., ISBN 978-80-7400-770-5).

10.2. V predmetnom prípade však o takýto druh tovaru nešlo, preto nie je zrejmé, na základe čoho dospeli sudy nižšej inštancie k záveru, že sa jednalo o nevyžiadané plnenie a rozhodnutia súdov nižšej inštancie možno z tohto dôvodu považovať za neudržateľné.

11. Z rozhodnutí súdov nižšej inštancie taktiež nevyplýva, ako sa vysporiadali so samotnou skutočnosťou, že žalovaný, bez ním tvrdeného právneho titulu uvedený tovar od žalobcu vôbec prebral. V odpore proti platobnému rozkazu zo dňa 18. septembra 2018 žalovaný uviedol, že z dôvodu, že sám žalobca oslovil žalovaného, aby mu tento poskytol vlastné skladové priestory, kde by predmetný tovar uskladnil, od žalobcu predmetný tovar prevzal, avšak už samotné prevzatie tovaru, neohradenie sa voči jeho vykládke, prípadne nevrátenie tovaru, preukazuje existenciu dohody medzi stranami sporu, čo opätovne potvrdzuje záver dovolacieho súdu o neudržateľnosti preskúmaných rozhodnutí.

12. Dovolací súd zároveň poukazuje na vzájomne si odporujúce tvrdenia žalovaného, ktorý v odpore zo dňa 10. októbra 2018 (č. 1. 45 spisu) jednoznačne poprel zmluvný záväzkový vzťah medzi ním a žalobcom, pričom uvedené vyplýva i z vyjadrenia žalovaného zo dňa 26. februára 2019, kde však okrem absolútneho popretia akéhokoľvek záväzkového vzťahu medzi stranami sporu, „z dôvodu právnej istoty“ žalovaný uvádza, že v prípade, ak by mal súd za to, že záväzkový vzťah medzi žalobcom a žalovaným „teoreticky mohol vzniknúť“, jednalo by sa v danom prípade o vzťah spotrebiteľský. I takéto tvrdenie žalobcu z opatrnosti, jednoznačne naznačuje existenciu dohody medzi stranami sporu. S touto zmenou v tvrdeniach žalovaného sa sudy nižšej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadali.

13. Keďže konajúce sudy náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotili rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa všetkých predpokladov možného vzniku zmluvného záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, a jeho ďalších právnych následkov, resp. dostatočným spôsobom neodôvodnili ich bezvýznamnosť, či irelevantnosť, odôvodnenie rozhodnutí okresného súdu, ako aj krajského súdu treba považovať v okolnostiach rozhodovaného sporu za nepreskúmateľné v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu ako strany sporu na spravodlivý proces a konanie zaťažili vadou v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p.

13.1. Jediným možným prostriedkom nápravy porušenia uvedených práv žalobcu súdmi nižšej inštancie je tak zrušenie vydaných rozhodnutí a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré už bude zodpovedať požiadavkám spravodlivého súdneho procesu.

14. Namietaným nesprávnym právnym posúdením (§ 432 ods. 1 C. s. p.) sa dovolací súd už nemohol zaoberať pre vady zmätočnosti skonštatované vyššie, nakoľko v okolnostiach rozhodovaného sporu by posudzovanie nastolenej právnej otázky bolo predčasné.

15. Vzhľadom na to, že dovolateľ dôvodne namietal existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., najvyšší súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.).

15.1. Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by bol odvolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu.

15.2. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 450 C. s. p.).

16. V ďalšom konaní sú sudy nižšej inštancie (súd prvej inštancie a aj odvolací súd) viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.).

17. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.